

A. Rebro et al.: **Vody ozdravujúce a osviežujúce**. Martin, Osveta 1979. 254 s.

Bohatý výskyt minerálnych vôd na území Slovenska (doteraz registrovaných okolo 1300 zdrojov) a s mimoriadnou pestrosťou typov je nevšedným prírodným bohatstvom, ktorého racionálne využívanie a ochrana nie sú len vecou príslušných organizácií, ale mal by do nich zainteresovať čo najširší okruh občanov, aby sa významné výsledky hydrogeologického výskumu a prieskumu minerálnych vôd, formy ich balneoterapeutického a rekreačného využitia propagovali medzi našou verejnosťou.

Už fakt, že recenzovaná práca vyšla vo vydavateľstve Osveta, svedčí o tom, že si autori vytýčili predovšetkým tento cieľ. Mali nelažnú úlohu, veď kniha svojou náplňou zasahuje do oblastí histórie, hydrogeológie, prieskumného overovania, zachytávania, využívania vôd a i.

V takejto tematickej šírke a pri väčšom počte spracovateľov len veľmi ťažko možno dosiahnuť ucelenosť publikácie a vyváženosť jej častí, ako aj najstť vhodnú formu odovzdávania odborných informácií, často dosť špecifických, širšej verejnosti.

S uspokojením možno konštatovať, že sa autorom úspešne podarilo prekonať takéto ťaskalia najmä vďaka citlivej cieľavedomej redakcii a vhodnému využitiu ilustrácií.

V prvej časti A. Porubský analyzuje podmienky vzniku minerálnych vôd v prírodnom prostredí, hodnotí základné faktory ich formovania a výskytu v geologických celkoch na území Slovenska. Pre názornosť dopĺňa text prehľadnými schémami niektorých žriedlových štruktúr.

V druhej časti P. Tkáčik oboznamuje čitateľov s problematikou minerálnych vôd pohľadom na spôsoby ich vyhľadávania, prieskumného overovania a zachytávania, vhodne ich konkretizuje nákresmi zachytávania niektorých našich významných zdrojov. V závere kapitoly podáva prehľad o doterajších výskumoch a prieskumoch minerálnych vôd na Slovensku a o ich perspektívach.

V ďalšej časti sa A. Rebro zaoberá vývojom náhládov na pôvod minerálnych vôd, a to od starovekých autorov až po najmodernejšie hodnotenia, poukazuje na formy klasifikácie minerálnych vôd v súvislosti s rozvojom chémie, medicíny a geológie. V závere uvádza súčasné klasifikácie i osobitosti slovenských prírodných minerálnych vôd.

Kúpeľné a pitné využívanie minerálnych vôd v minulosti je veľmi zaujímavou témou a spracoval ju J. Mulík. Osobitnú pozornosť venuje údajom z literatúry o minulosti slovenských kúpeľov, ďalej opisuje ich rozvoj, príp. aj zánik, rovnako si všima aj vývoj plnenia minerálnych vôd u nás.

Zaslúžená pozornosť sa v knihe venuje novodobému kúpeľníctvu, osobitne jeho búrlivému rozvoju u nás po znárodnení všetkých prírodných liečivých zdrojov roku 1948. Autor tejto časti (P. Krahulec) sa zaoberá komplexom faktorov pôsobiacich v procese kúpeľnej liečby v socialistickom zdravotníctve a poukazuje na rozmanité formy súčasného využívania minerálnych vôd u nás.

O tom, že miesta výverov minerálnych vôd sú aj významnou súčasťou nášho prírodného prostredia, nás presviedča časť, ktorej autorom je A. Rebro. Venuje sa v nej produktu minerálnych vôd — travertínom, ako aj vonkajšej úprave pramenných záchyto. Autor tu podáva aj zaujímavý pohľad na ľudové názvy minerálnych vôd.

Záverčná časť knihy (autor M. Klago) sa zaoberá potrebou chrániť minerálne vody pred potenciálnymi zdrojmi ohrozenia, uvádza možné prírodné a umelé negatívne vplyvy. Zároveň dokumentuje spôsoby, ktorými naša spoločnosť chráni toto mimoriadne cenné prírodné bohatstvo.

Text knihy je bohato ilustrovaný s veľkým pochopením pre dokumentaristickú vyváženosť. Resumé a preklady textov k obrázkom sú štvorjazyčné.

Recenzovaná kniha je dobrým príkladom popularizácie výsledkov našej hydrogeológie v rámci komplexného pohľadu na problematiku minerálnych vôd. Možno vysloviť uspokojenie nad tým, že vydavateľstvo Osveta poskytlo miesto aj tejto tematike. Veríme, že tento počín nie je posledný a že podobné možnosti využijú aj ostatné sféry našej aplikovanej geológie.

P. Bujalka